

2022 AIPPI Dünya Kongresi – San Francisco
Kabul Edilen Yönerge
13 Eylül 2022

Yönerge
2022 - Çalışma Konusu - Genel
Hukuk davalarında ticari sırların korunması

Genel Bilgiler:

- 1) Bu Yönerge, ticari sırların hukuk davalarında korunması, özellikle ana konusu ticari sırların korunması veya ihlali olan veya ana konusu fikri mülkiyet haklarının ileri sürülmesi ve korunması olan ve bu bağlamda ticari sırları içeren davalarla ilgili ilgilidir.
- 2) Bu Yönerge, Q215 - “Fikri Mülkiyet Hakları ve haksız rekabet hukuku yoluyla ticari sırların korunması” (Paris, 2010) veya Q247 - “Ticari Sırlar: Ticari kısıtlamalarla kesişme, uygulama hususları” (Rio de Janeiro, 2015) bağlamında konu edilen ticari sırlarla ilgili hususları tekrar incelemeyi amaçlamamaktadır. Bu Yönerge aşağıdakileri ele almaktadır:
 - a) hukuk davalarında ticari sırların ifşa edilmesine karşı korunması, bunların gizliliğinin muhafaza edilmesi ve/veya ifşa edilmesini kısıtlamak için alınabilecek ve/veya alınması gereken özel tedbirler; ve
 - b) bir tarafın kendisine karşı açılan davayı bilme hakkı ve dolayısıyla, bir yanda ticari sırların ifşa edilmesine karşı korunması gerekliliği ile diğer yanda ilgili tarafın adil yargılanma hakkının korunması gerekliliği arasındaki çatışma olasılığı.
- 3) Bu Yönergede kullanılan “taraf” terimi, ilgili yargı çevresindeki hukuk muhakemeleri usulünün izin verdiği hallerde, davaya resmi olarak taraf olması gerekmeyen ancak ticari sırları veya kendisi davaya müdahil olan üçüncü şahısları veya müdahilleri de kapsar.
- 4) Çeşitli yargı çevrelerindeki hukuk muhakemeleri usulü, farklı hukuk kültürlerine ve geleneklerine dayanmaktadır ve kendi kavramlarına sahiptir. Aynı zamanda, yargı çevreleri arasında genel olarak hukuk muhakemeleri usulünün uluslararası uyumlaştırma derecesi çok düşüktür.

- 5) Konusu ticari sırlar ve bunların korunması olan hukuk davaları, çok çeşitli yasal alanları ve davaları kapsar. Ticari davaların kapsamının giderek daha küresel hale gelmesi sebebiyle uyumlaştırma kapsamının genişletilmesi bu tür davalar için yararlı olacaktır.
- 6) Bu Yönerge, ceza davaları, patent ofisi davaları (idari kararları), tahkim davaları ve idari davalarla ilgili değildir. Ancak ABD Uluslararası Ticaret Komisyonu'ndaki anlaşmazlıklar bu Yönerge kapsamındadır.
- 7) Bu Yönerge, hukuk davalarında ticari sırların korunmasını ele alırken, mahkemelerin kendi yargı çevrelerinde uygulayacakları açık adalet ilkesini gözetmektedir.
- 8) AIPPI Ulusal ve Bölgesel Grupları ve Bağımsız Üyelerinden, bu Yönergeye ilişkin ulusal ve bölgesel yasalarla ilgili ayrıntılı bilgi ve analizler sunan 34 Rapor alınmıştır. Bu Raporlar, AIPPI Genel Raportör Ekibi tarafından incelendikten sonra Özet Rapor haline getirilmiştir (aşağıdaki bağlantıya bakınız).
- 9) Bu Yönergenin konusu, 2022'de San Francisco'da yapılan AIPPI Dünya Kongresinde özel bir Çalışma Komitesi bünyesinde ve yine bir tam katılımlı Genel Oturumda daha detaylı olarak görüşülmüş ve akabinde AIPPI Yürütme Komitesi tarafından mevcut Yönerge benimsenmiştir.

AIPPI aşağıdaki kararları almıştır:

1. Ticari sırların adil bir şekilde korunmasını sağlamak ve teşvik etmek ve bunu yaparken de maliyetleri düşürmek ve korumanın etkinliğini artırmak için, hukuk davalarında ticari sırların korunmasına ilişkin mevcut yasa ve uygulamaların iyileştirilmesinde ve en iyi uygulamaların geliştirilmesinde fayda vardır.
2. Çoğu ülkede davalar sırasında ticari sırlara erişimi yönetmek için kurallar olsa da bu kurallar sınırlıdır ve tüm yargı daireleri genelinde ticari sırlara erişimin kontrol edilmesi bakımından tutarlı değildir. Ayrıca duruma göre esneklikler olmalıdır ve kesinlik ölçüsünün daha fazla olması arzu edilir.

Hukuk davalarında ticari sırların korunmasının minimum düzeyde uyumlaştırılması

3. Ticari sırlar hukuk davalarının her aşamasında korunmalıdır. Ticari sırların gizli niteliğini sürdürmeye ve korumaya yönelik uygun tedbirler, dava öncesinde, sırasında ve sonrasında mevcut olmalıdır.
4. Ticari sır ifadesinin tanımı, açık adalet ilkesi, hukuk davalarındaki usul kanunu ve özellikle de delil kanunu yargı çevreleri arasında farklılık gösterdiğinden, uyumlaştırma, mevcut koruma ilkeleriyle ve uygulanabildiği yerlerde söz konusu korumayı sağlamaya uygun belirli somut tedbirlerle ilgili olmalıdır. Spesifik olarak, mahkemeler, her bir davanın gerçeklerine ve koşullarına bağlı olarak uygun koruma tedbirlerini uygulama yetkisine sahip olmalıdır.

Hukuk davalarında ticari sırların korunması ile hukuk davalarında usul hukukunun gereklerinin dengelenmesi

5. Hukuk davalarında tarafların ticari sırlarının korunması, tüm tarafların kendilerine karşı açılan davayı bilme hakkı da dahil olmak üzere davalarını adil bir şekilde hazırlama haklarının ("**Adil Denge**") korunması hususuyla dengelenmelidir. Adil Denge ilkesi ayrıca, yargılamanın şeffaf ve adil bir şekilde yürütülmesini sağlamayı amaçlayan açık adalet ilkesiyle de dengelenmelidir.
6. Adil Dengenin sağlanması koşuluyla ve bir dizi faktöre bağlı olarak mahkemeler, özellikle taraflar

aşağıdakiler üzerinde mutabık kaldığı takdirde, ticari sırlara erişimi sınırlı sayıda kişiyle sınırlandırma olanağına sahip olmalıdır:

- a. davanın bir tarafının bünyesinde çalışan kişiler, uzman(lar) ve dış danışmanlar gibi sınırlı sayıda kişiler; veya
- b. yalnızca uzman(lar) ve dış danışmanlar; veya
- c. sadece dış danışmanlar.

7. Mahkemeler tarafından dikkate alınacak bu tür faktörler, bunlarla sınırlı olmaksızın şunları içermelidir:

- a. söz konusu ticari sırrın tam niteliği;
- b. söz konusu ticari sırrın değeri;
- c. ilgili davanın hangi aşamada olduğu (dava öncesinde, sırasında veya sonrasında);
- d. ticari sırrın, davanın bulunduğu aşamada belirli bir konu hakkında verilecek kararla ilgisi;
- e. dava sırasında söz konusu ticari sırrın açıklanması durumunda, aleyhinde talepte bulunulan taraf ve ticari sırrın meşru sahibi üzerindeki olası etkileri de dahil olmak üzere tarafların menfaatleri;
- f. ticari sırlara erişmesi önerilen kurum içi kişilerin rolü (örn. avukat, teknik veya ticari yetkili);
- g. ticari sırrın korunmasına yönelik mahkeme kararlarının ihlali durumunda erişim izni verilen bir kişiye yaptırımların başarılı bir şekilde uygulanıp uygulanmayacağı ve ne ölçüde uygulanabileceği;
- h. bireysel bir alıcının gelecekteki faaliyetleri üzerindeki kısıtlamaları kabul etmeye istekliliği (örneğin, patent davaları veya lisanslama müzakerelerine dahil olma) ve
- i. daha genel olarak davanın koşulları.

8. En azından dava sırasında, herhangi bir taraf, ticari sır olduğu iddia edilen bilgilerin korumaya uygun olup olmadığına itiraz etme hakkına sahip olmalıdır.

Ticari sırrın açıklanması davaları da dahil olmak üzere hukuk davalarının çeşitli aşamalarında ticari sırların korunması

9. Ticari sırlar, hukuk davalarının her aşamasında ve en azından aşağıda sıralanan ilgili materyallerde korunmalıdır:

- a. dava öncesi süreçlerde;
- b. bir davayı başlatan şikayetler/iddianameler/celplnameelerde;
- c. bir dava bağlamında sunulan layihalar veya yazılar;
- d. açıklama aşaması sırasında dokümanların oluşturulması ya da mahkeme kararı ile delillerin toplanması
- e. delillerin toplanması;
- f. dava için hazırlanan teknik açıklamalar/beyanlar veya diğer deliller;
- g. duruşmalar dışında verilen tanık ifadeleri (örn. ifade verme);
- h. sözlü duruşmalar;
- i. duruşma tutanakları;
- j. mahkeme kararları;
- k. mahkeme belgelerine kamunun ve/veya üçüncü şahısların erişimi.

10. Bir davanın her aşamasında ticari sırları korumak için mahkeme tarafından uygulanan tedbirler, kovuşturma sırasında herhangi bir taraftan alınan ticari sırların, kovuşturma sırasında veya sonrasında meydana gelebilecek olası kötüye kullanımlardan korunmasını sağlamalıdır.

11. Hangi bilgilerin ticari sır olduğuna inandıklarını mahkemeye bildirme yükümlülüğü taraflara aittir ve belirli bilgilerin ticari sır olup olmadığı konusunda bir anlaşmazlık varsa, bu anlaşmazlığı çözecek

mekanizma taraflar arasında mutabakat yoluyla ve/veya mahkeme tarafından belirlenmelidir. Bu mekanizma, çözümlü talep etmek ve anlaşmazlığı çözmek için zaman gerekliliklerini içermelidir. Anlaşmazlığın çözümüne kadar, bilgiler ticari sır olarak korunmaya devam etmelidir.

12. Ticari sırrın açıklanması davaları ve/veya diğer kanıt toplama prosedürleri sırasında, davaya dahil olanlara ve kamuya ticari sırrın yersiz bir şekilde açıklanması riskini azaltmak için ticari sırrın sunulmasını kısıtlamaya yönelik koruma tedbirleri uygulanmalıdır. Bu koruma aşağıdakilerle sınırlı olmamak kaydıyla şunları içermelidir:
 - a. mahkeme icra memurunun veya mahkemenin yetkilendirdiği başka bir kişinin delillere toplama işlemini yürüttüğü sırada, taraflar toplanan bilgilerin durumu hakkında beyanda bulununcaya ve anlaşmazlıklar uygun bir mekanizma yoluyla çözümlünceye kadar bu delillerin toplanması, el konulan bilgileri ticari sır olarak koruyan bir gizlilik rejimi altında yapılmalıdır. Buna, el koyma sırasında veya sonrasında, el konulan bilgileri ticari sır olarak tanımlayabilecek ve belirleyebilecek el koyma emrine tabi tarafın avukatının hazır bulunması da dahildir;
 - b. bir ticari sırrın içeriği hakkında tanıklık yapan bir kişinin duruşması, duruşmanın ticari sırrın içeriğini ilgilendiren kısmına kimlerin katılabileceğine ilişkin kısıtlamalar uygulanarak özel/kapalı bir duruşma şeklinde yapılmalıdır;
 - c. açıklanmış bir ticari sırrın izinsiz kullanımını yasaklayan etkili koruyucu tedbirler;
 - d. dava dosyasına bir belge sunan bir tarafın, bu belgenin en azından anlaşmazlıkla ilgisi olmayan ticari sırlarla ilgili bölümlerini okunaksız hale getirme/silme olasılığı;
13. Bir dava sırasında bir gizlilik kararına tabi olmaksızın açıklanan bir ticari sır, bunlarla sınırlı olmamak üzere aşağıdakileri de içeren açıklama koşullarına bağlı olarak, bir tarafın mahkemeye bu yönde bir talepte bulunması şartıyla gizli olma niteliğini koruyabilir:
 - a. ticari sırrı açıklayan kişi;
 - b. açıklamanın yöntemi/şekli;
 - c. ticari sırrın kasıtlı olarak açıklanıp açıklanmadığı;
 - d. ticari sırlara erişimi olan kişilerin sayısı ve rolü/işlevi ve bu kişilerin ait olduğu kuruluşun niteliği;
 - e. ticari sırrın alıcılarının açıklamadan sonra koruyucu veya başka bir mahkeme emrine tabi olup olmadığı; ve
 - f. ticari sırrın erişime açık olduğu süre.

Mahkeme belgelerinde ticari sırları okunaksız hale getirme/silme gerekliliği

14. Ticari sırların ayrıntıları, kamuya açıklanmadan önce duruşmanın yazılı kayıtlarında, işitsel, görsel kayıtlarda veya ses ve görüntü kayıtlarında, mahkeme kararlarında veya diğer materyallerde okunaksız hale getirilmeli/silinmelidir. Duruşmanın ticari sırların içeriğinin görüşüldüğü kısmı halka kapalı yapılmalıdır.

Davanın mahkeme tarafından sonuçlandırılmasının ardından ticari sırların korunması

15. Ticari sırlar, bir dava tamamlandıktan sonra Mahkeme tarafından sır olarak korunmalıdır.

Diğer yargı dairelerindeki hukuk davalarında elde edilen ticari sırların korunması

16. Bir mahkemede görülen hukuk davalarında elde edilen bir ticari sır için koruyucu tedbirler alınmasını emreden kararlar, aynı taraflar arasında başka yargı çevrelerinde devam eden ve aynı ticari sırları içeren hukuk davalarına bakan mahkemeler tarafından da değerlendirilmelidir.
17. Bir yargı çevresindeki hukuk davalarında elde edilen ticari sırlar için koruyucu tedbirler uygulanmasını emreden kararların, başka yargı çevrelerinde aynı taraflar arasında devam eden ve aynı ticari sırrı içeren hukuk davalarına bakan mahkemeler tarafından, bu mahkemeler söz konusu koruyucu tedbirlerin uygun olup olmadığını belirleyinceye kadar geçici olarak uygulanması gerekip gerekmediği de değerlendirilmelidir.
18. Diğer mahkemelerin delil toplama yetkilerine hâlel gelmeksizin, bir yargı çevresindeki hukuk davalarında elde ettiği bilgilerin açıklanmasını yasaklayan bir mahkeme kararıyla bağlı olan bir taraf, o ticari sırrın sahibinin rızasını almadan veya yasak kararını veren ilk mahkemeden kullanıma veya ifşaya izin veren bir emir çıkartmadan bu bilgileri başka davalarda veya başka yargı dairelerinde kullanamaz veya açıklayamaz.

Bağlantı:

- Özet Rapor